

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του υποβληθέντος από την Δ.Ε.Υ.Α. προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α.,
με αρ. πρωτ. εισ: 2173/5.3.2015 ερωτήματος

**ΘΕΜΑ: παροχή γνωμοδότησης σχετικά με τις αποφάσεις Δ.Σ. Δ.Ε.Υ.Α.
που πρέπει να εγκρίνονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο καθώς
και με τις αποφάσεις που οφείλουν να αποστέλλονται στον Γ.Γ.
Αποκεντρωμένης Διοίκησης για έλεγχο νομιμότητας.**

**Α) Καθ' όσον αφορά στις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των
Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίες οφείλουν να εγκρίνονται από το οικείο δημοτικό
συμβούλιο:**

Στην διάταξη της παρ.1 και 2 του ά. 2 Ν. 1069/1980 περί «Διεύρυνσις
αντικειμένου και επέκτασις περιοχής αρμοδιότητος» ορίζεται ότι:

«1. Με αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, που εγκρίνονται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να διευρυνθεί ο σκοπός των επιχειρήσεων και να περιλάβει, εκτός από την ύδρευση, την αποχέτευση και την άρδευση και τους ακόλουθους τομείς στην περιοχή της αρμοδιότητάς τους:

- α) τη συγκέντρωση, μεταφορά και διάθεση απορριμμάτων,*
- β) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων τηλεθέρμανσης,*
- γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, επίβλεψη, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου, σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία,*
- δ) την εμφιάλωση και εμπορία νερού,*
- ε) τη διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που προέρχονται από τα αντικείμενα δραστηριότητας των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης ή των δραστηριοτήτων των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.*

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, υποχρεώσεων, πόρων και συναφών θεμάτων, αναγκαίων για την εκτέλεση των παραπάνω έργων. Αν συμπεριληφθεί στους σκοπούς της επιχείρησης η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, επίβλεψη, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου, μπορεί η τυχόν υφιστάμενη αμιγής δημοτική ή διαδημοτική επιχείρηση φυσικού αερίου να απορροφάται από τη δημοτική επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης με απόφαση του Δημοτικού

Συμβουλίου του οικείου Δήμου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Διοικητικών Συμβουλίων των δύο επιχειρήσεων.

2. Η περιοχή αρμοδιότητας συνιστώμενης επιχείρησης δήμου ή κοινότητας **μπορεί να επεκτείνεται:**

α) στις εδαφικές περιφέρειες όμορων δημοτικών ή κοινοτικών διαμερισμάτων του Ν.2539/1997 του ίδιου δήμου ή κοινότητας ή τμημάτων αυτών **μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας** που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

β) στις εδαφικές περιφέρειες όμορων δήμων ή κοινοτήτων ή δημοτικών ή κοινοτικών διαμερισμάτων ή τμημάτων αυτών **μετά από σύμφωνη γνώμη των οικείων δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας**, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην περίπτωση που οι όμοροι δήμοι ή κοινότητες ή τα όμορα δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα υπάγονται σε όμορους δήμους ή κοινότητες διαφορετικών Περιφερειών η σχετική απόφαση εγκρίνεται με πράξη των Γενικών Γραμματέων των οικείων Περιφερειών, που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Στην διάταξη της παρ.1 του ά. 7 Ν. 1069/1980 «Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της Επιχειρήσεως. – Προσωπικόν», ορίζεται ότι: «1. **Δι` Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας** συντασσομένον δι` αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχειρήσεως, εγκρινομένης υπό του Υπουργού Εσωτερικών **μετά γνώμην των οικείων Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων**, καθορίζεται η οργάνωσις, η σύνθεσις και η

αρμοδιότης των υπηρεσιών, ο αριθμός των θέσεων του πάσης φύσεως προσωπικού αναλόγως προς τας ανάγκας της επιχειρήσεως, ή κατά μισθολογικά κλιμάκια κατανομή των θέσεων του προσωπικού καθ' ομάδας ειδικοτήτων και αναλόγως της βαθμίδος εκπαιδεύσεως, αι αποδοχαί, ως και ο τρόπος προσληψεως και απολύσεως και το αρμόδιον προς τούτο όργανον».

Περαιτέρω, στη διάταξη του ά. 21 Ν. 1069/1980 υπό τον τίτλο **«Κανονισμοί λειτουργίας και διαχειρίσεως»** προβλέπεται : «1. Με κανονισμούς, που συντάσσονται και ψηφίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της επιχειρήσεως και **ελέγχονται από το δημοτικό ή κοινοτικά συμβούλιο** του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, ρυθμίζονται κάθε φορά τα σχετικά με τη λειτουργία και διαχείριση της επιχείρησης, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές».

Εν συνεχεία, σύμφωνα με τη διάταξη του ά. 25 Ν. 1069/1980 σχετικά με την τιμολογιακή πολιτική των Δ.Ε.Υ.Α.: «1. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου που **εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο καθορίζονται χωριστά τιμολόγια** για την υπηρεσία υδρεύσεως και αποχετεύσεως.

2. Τα εκ των τελών των υπηρεσιών υδρεύσεως και αποχετεύσεως έσοδα δέον υποχρεωτικώς να καλύπτουν τας αναγκαίας δαπάνας προσωπικού, λειτουργίας και συντηρήσεως των δικτύων, αποσβέσεις παγίων εγκαταστάσεων και τοκοχρεώλυσίων συναφθέντων δανείων.

3. Τα έσοδα από τα τέλη επιτρέπεται να υπερβαίνουν τις δαπάνες της

προηγούμενης παραγράφου για την εκτέλεση έργων σύμφωνα με το σκοπό της επιχείρησης μετά την πάροδο της δεκαετίας, όπως αναγράφεται στα άρθρα 11 και 12 του νόμου αυτού. **Το ποσοστό καθορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, που εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο».**

Τέλος, στο ά. 26 Ν. 1069/1980 ορίζεται ότι: «Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία **εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο** μπορεί:

α. να καθορίζεται **ειδικό τιμολόγιο ύδρευσης και αποχέτευσης** για τους κατοίκους των δήμων ή κοινοτήτων ή συνοικισμών αυτών που μετέχουν στην επιχείρηση οι οποίοι εξυπηρετούνται με δικό τους δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο της επιχείρησης και

β. να θεσπίζονται **διαφορετικά τιμολόγια κατά περιοχές ανάλογα με τα εκτελούμενα έργα ή με το κόστος λειτουργίας των εγκαταστάσεων της περιοχής».**

Από τις προδιαληφθείσες διατάξεις του καταστατικού νόμου των Δ.Ε.Υ.Α. προκύπτει ότι για την σύνταξη Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών αλλά και για την διεύρυνση του σκοπού και επέκταση της περιοχής αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α. απαιτείται η λήψη απόφασης του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Περαιτέρω, οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των Δ.Ε.Υ.Α. που πρέπει να εγκριθούν από το οικείο δημοτικό συμβούλιο είναι αφενός αυτές με τις οποίες προσδιορίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιχείρησης και αφετέρου αυτές που αφορούν στην τιμολογιακή πολιτική της εταιρείας. Δηλαδή, οι αποφάσεις περί καθορισμού των

γενικών τιμολογίων ύδρευσης και αποχέτευσης καθώς και ειδικών τιμολογίων στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις προπαρατεθείσες νομοθετικές διατάξεις.

Β) Καθ' όσον αφορά στις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των Δ.Ε.Υ.Α. οι οποίες οφείλουν να ελέγχονται ως προς τη νομιμότητά τους από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Στην διάταξη της πα. 3 ά. 1 Ν. 1069/1980 ορίζεται ότι: «3.....Η απόφαση για **σύσταση της επιχείρησης ή μετατροπής συνδέσμου σε επιχείρηση εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως**».

Στην διάταξη της παρ.1 και 2 του ά. 2 Ν. 1069/1980 περί «Διεύρυνσις αντικειμένου και επέκτασις περιοχής αρμοδιότητος» ορίζεται ότι:

«1. Με αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, που εγκρίνονται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να διευρυνθεί ο σκοπός των επιχειρήσεων και να περιλάβει, εκτός από την ύδρευση, την αποχέτευση και την άρδευση και τους ακόλουθους τομείς στην περιοχή της αρμοδιότητάς τους:

- α) τη συγκέντρωση, μεταφορά και διάθεση απορριμμάτων,
- β) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων τηλεθέρμανσης,

γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, επίβλεψη, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου, σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία,

δ) την εμφιάλωση και εμπορία νερού,

ε) τη διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που προέρχονται από τα αντικείμενα δραστηριότητας των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης ή των δραστηριοτήτων των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα θέματα της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, υποχρεώσεων, πόρων και συναφών θεμάτων, αναγκαίων για την εκτέλεση των παραπάνω έργων. Αν συμπεριληφθεί στους σκοπούς της επιχείρησης η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, επίβλεψη, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου, μπορεί η τυχόν υφιστάμενη αμιγής δημοτική ή διαδημοτική επιχείρηση φυσικού αερίου να απορροφάται από τη δημοτική επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του οικείου Δήμου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Διοικητικών Συμβουλίων των δύο επιχειρήσεων.

2. Η περιοχή αρμοδιότητας συνιστώμενης επιχείρησης δήμου ή κοινότητας μπορεί να επεκτείνεται:

α) στις εδαφικές περιφέρειες όμορων δημοτικών ή κοινοτικών διαμερισμάτων του Ν.2539/1997 του ίδιου δήμου ή κοινότητας ή τμημάτων αυτών **μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,**

β) στις εδαφικές περιφέρειες όμορων δήμων ή κοινοτήτων ή δημοτικών ή κοινοτικών διαμερισμάτων ή τμημάτων αυτών **μετά από σύμφωνη γνώμη των οικείων δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.** Στην περίπτωση που οι όμοροι δήμοι ή κοινότητες ή τα όμορα δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα υπάγονται σε όμορους δήμους ή κοινότητες διαφορετικών Περιφερειών η σχετική απόφαση εγκρίνεται με πράξη των Γενικών Γραμματέων των οικείων Περιφερειών, που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Σύμφωνα με τη διάταξη του ά. 20 Ν. 1069/1980: «Εποπτεία επί των επιχειρήσεων»: «1. **Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας** ασκεί έλεγχο νομιμότητας στις εξής αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου:

α) Για την **ψήφιση του προϋπολογισμού** της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και για κάθε τροποποίησή τους.

β) Για την **αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων.**

γ) Για την **επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα.**

δ) Για τη **σύναψη δανείων.**

ε) Για τις **μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες.**

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας **ελέγχει τον ισολογισμό, τον απολογισμό και την έκθεση πεπραγμένων** και μπορεί να διατάξει τη διενέργεια έκτακτου διαχειριστικού και ταμειακού ελέγχου από ορκωτούς ελεγκτές».

Τέλος, στη διάταξη του ά. 225 Ν. 3852/2010 «Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας» ορίζεται ότι: «1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: α) ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου, β) την ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών, γ) την αγορά και εκποίηση ακινήτων, δ) την κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, ε) την επιβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων, στ) τη σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ζ) τη σύναψη δανείων, η) τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος όταν τούτο προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και θ) τις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δ.Ε.Υ.Α. και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων.

Ειδικά, σε ό,τι αφορά τις Δ.Ε.Υ.Α., εκτός από τις παραπάνω αποφάσεις, αποστέλλονται επιπλέον προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις εκείνες που αφορούν: α) **την ψήφιση του προϋπολογισμού** της επιχείρησης και του **τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και κάθε τροποποίηση τους,** β) **την αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων,** γ) **την επιβάρυνση των ακινήτων** της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα και δ) **τις μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες.**»

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 238 Ν.3852/2010 ορίζεται ότι: «1 .Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α. ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων κατά τα άρθρα 225, 226 και 227 του παρόντος ασκείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις Ειδικές Επιτροπές του άρθρου 152 του Κ.Δ.Κ, οι οποίες βρίσκονται στις έδρες των περιφερειών που ανήκουν στην ανωτέρω Αποκεντρωμένη Διοίκηση, καθώς και τις Επιτροπές Ελέγχου των Πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996), που βρίσκονται στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

Συνοψίζοντας, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι οι αποφάσεις των Δ.Ε.Υ.Α. που οφείλουν να ελεγχθούν ως προς τη νομιμότητά τους από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης αφορούν στα εξής ζητήματα: μετατροπή συνδέσμου σε επιχείρηση, διεύρυνση του σκοπού των επιχειρήσεων, επέκταση της περιοχής αρμοδιότητας της Δ.Ε.Υ.Α., ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και για κάθε τροποποίησή τους, αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων, επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα, εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, σύναψη δανείων, διενέργεια μελετών, έργων και προμηθειών.

Τέλος, ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ελέγχει τον ισολογισμό, τον απολογισμό και την έκθεση πεπραγμένων των

Δ.Ε.Υ.Α. καθώς και τις σχετικές αποφάσεις στις περιπτώσεις αύξησης του μετοχικού τους κεφαλαίου.

Αθήνα, 17.3.2015

Ο Γνωμοδοτών Δικηγόρος

Πάνος Κ. Ζυγούρης